

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat ali dvakrat na teden.

Uredništvo in upravištvo:

Ljubljana, Velika Čolnarska ulica št. 19.

Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.

Naslov za telegrame: »Napreje«, Ljubljana.

Čekovni račun št. 14.398. (KDZ)

NAPREJ

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik IX., št. 4.

Četrtkova »Naprejeva« številka izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetko-delavske zveze. Stane letno 72 Din mesečno 6 Din

Stane mesečno 25 Din, začasno 10 Din. Za inozemstvo 35 Din, začasno 15 Din.

Oglasi:

Prostor 1 × 55 mm 60 par, Mali oglasi: beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije za list so poštne proste.

Terorizem brezposelnosti.

Terorizem ne pomeni samo strahovlado, ki s krvavim nasiljem uduši vsak — tudi še tako upravičen — odpor, torej strašno vlado, ampak tudi tisto vlado, ki zna z drugimi manj krvavimi sredstvi držati ljudstvo v strahu, N. pr. z brezposelnostjo.

Preprost človek se danes upravičeno boji brezposelnosti, zaveden in za delo zmožen človek se je pa ne boji, ker ve, da je brezposelnost sicer zlo, da pa to zlo ni nepremagljivo, Marsikdo je že blagoslavljajal uro, ko ga je gospodar vrgel na cesto — kajti cesta mu je odprla pot k boljšemu kruhu. Brezposelnost ni za vsakega enako hudo zlo.

Za družbo pa je brezposelnost veliko zlo. Tem večje, čim širše kroge zajame strah pred njo. Ta strah namreč šele naredi brezposelnost veliko.

V Jugoslaviji bi brezposelnosti sploh ne bilo, če bi ne bilo strahu pred njo. Neizrabljenih naravnih zakladov je pri nas toliko, da bi pri pošteni ureditvi delavcev primanjkovalo; še tudi potem bi jih ne bilo dovolj, če bi se naše prebivalstvo podvojilo. Brezposelnost je pri nas umetno vzgojena. Strah pred njo je njen oče, korupcija pa je njena mati.

Vlada, ki bi morala to videti in odpraviti, če bi se hotela držati svoje resnične naloge, dela baš nasprotno; ne briga se za nalogo urediti razmere v državi, ampak vidi svoj interes le v zaščiti kapitala in njegove korupcije.

Namesto da bi vlada priznavala vsakemu pravico do dela in mu z ureditvijo produkcije tudi dejanski pomagala do te pravice, se hinavsko skriva za »pomankanje kapitala« in prodaja naravnega bogastva tujcem v izkoriščanje. Hinavsko izjavlja, da naša industrija še ni razvita ter da zato ne prenese 8urnika, ki ga je treba torej omiliti, to se pravi odpraviti. Tudi da sploh ne prenese socialne zakonodaje in njenih »strašnih« bremen. Posebno ginljiva je ljubezen do bližnjega, ki razlaga, da je treba sezonskim delavcem dovoliti, da v sezoni čezurno delajo in tako več zaslužijo, da bodo izven sezone imeli kruha. Vse to in podobno je le hinavščina, ki ima namen olepšati njene ukrepe na zunaj, v bistvu pa pomeni to le odpravljanje 8urnika, zniževanje mezd in večanje kapitalistične rezervne armade janičarjev — brezposelnih.

Kakšen pomen imajo večne redukcije ob sočasnem ali skoro sočasnem sprejemanju novih moči v službo? V malem obsegu se to godi pač tudi iz drobnega protekcionizma, stric hoče imeti svojega nečaka v službi, zato mu napravi prostor. Toda v velikem se to ne dela iz drobne protekcije, ampak iz namena nagnati več ljudi v brezposelnost, razširiti strah pred brezposelnostjo, potem pa ustrašene brezposelne zopet sprejeti v službo za nižjo mezdo pri podaljšanem delavnem času.

Vsak rudar v Trbovljah to razume, gotovo razume razmerje med TPD in Dukicem tudi vlada. A ona ne vidi v tem nič napačnega, nasprotno, sama dela enako. Pa ne samo z nekvalificiranimi delavci, ampak tudi z uradništvom. Redukcije so imenitno sredstvo proti »presitemu« in »preošabnemu« uradništvu. Da bo strah bolj učinkoval, razlaga vsemu svetu čudovite storije o preveliki izobraženosti, ki se je razpasla v Jugoslaviji že tako, da je treba reducirati tudi šole, srednje šole in univerze. »Kam pa pridemo, če bomo imeli toliko izobražencev!?« tako pravijo in s pobožnim strahom jih poslušajo vsi strahopetci.

Tudi »državotvorni profesorji« govorijo te neumne besede in izganjajo dijake iz šol ter razlagajo staršem »pametno« poklicno izbiro, češ, za izobražene je slabo, otroci naj gredo rajši delati! I seveda, pomnoževati armado brezposelnih, zniževati staršem mezde in skrbeti za večjo neumnost, to naj bi bil »pameten« namen naše mladine.

Neki mizar je takemu profesorju pravilno odgovoril: moj sin bo hodil v šolo, dokler se bo hotel učiti. Prav nič mu ne bo škodovala matura, saj ni treba, da postane strahopeten uradnik, tudi kot mizarju mu bo matura prav prišla!

Taki očetje, če bi jih bilo v vsakem kraju vsaj nekaj, bi rešili domovino! Nekvalificirane glavarije bodo namreč odpravili edinole izobraženi delavci. (Ni vsa izobrazba v šolski izobrazbi, a čim več šolske izobrazbe ima kdo, tem boljši temelj ima, da na njem lahko zida svoj resnično izobrazbo.) Ne samo nekvalificirani glavariji, tudi nekvalificirani gospodarji naše produkcije in trgovine bi bili od takih očetov postavljeni v kot, kakor zaslužijo!

Vse govoričenje o preveliki izobrazbi je torej le hinavščina, s katero hoče kapitalistična vlada napraviti bolj verjetno »upravičenost« redukcij, s katerimi odstav-

lja kvalificirane in nastavlja partizanske uradnike in razširja strah pred brezposelnostjo.

Tudi vsa skrb za brezposelne je v resnici le skrb za večji strah pred brezposelnostjo. Od takozvane statistike brezposelnih pa do fonda za brezposelne, vse je urejeno tako, da je zmožno nagnati delavcu večji strah pred izgubo dela. Gosarjev pravilnik (Uradni list 22. decembra 1927) prav razločno podpira kapitalistične instinkte posameznikov, ki si bodo s prispevki najbolj nejših zgradili hišice na kredit, ki jim bodo kakor težke verige ovirale svobodo, a vendar baš zaradi teh verig bodo v še večjem strahu, da jim tovarnar ne odpove dela, delali bodo več ur in ceneje, ker — »hiše ne morem nesti s seboj, če grem drugam delat!«

Če bi pa kdo mislil, da je Gosar hotel v današnjih zapravljenih in pijanilih časih pomagati treznim in varčnim delavcem, češ, bodi še ti varčen, pa boš tudi ti postal hišni posestnik, ta naj si prečita pravilnik o delavskih zaupnikih (Uradni list 9. januarja 1928) pa bo spoznal, kako je Gosar vnet za trezne in varčne delavce. V narodni skupščini je pa še imel drzno čelo trditi, da je uredil vse po sporazumu med delodajalci in delavci, najbrž je to mislil tako, da se je sporazumel z delodajalci on kot zastopnik delavcev. V resnici pa Gosarja niti krščansko socialni delavci ne priznavajo za svojega zastopnika! Ko bo delavstvo preštudiralo vse te Gosarjeve uredbe, bo spoznalo, da res ni druge poti, kakor odkritosrčno sodelovanje vseh delavcev brez razlike — ampak sodelovanje, ne sočakanje.

Tudi davčni sistem kaže očitno tendenco povečati brezposelnost. Mali zaslužki so strahovito obdavčeni, ker jih zadeva vsa teža indirektnih davkov, povrh pa so obremenjeni še s posebnim davkom na ročno delo, ki izrecno obremeni samo 8urni zaslužek, brez davka pa pušča vse, kar si je kdo zaslužil neredno, v nadurnem ali postranskem delu. To je preračunano na najnižje instinkte. Tudi prispevki za socialno zavarovanje so urejeni na podoben način, dosledno se izogibajo merodajni krogi pravični odmeri prispevkov po resničnem zaslužku in ustvarjajo kategorije in določajo prispevke tako, da mali vzdržujejo velike. Vse tako!

Zdaj se razpravlja v narodni skupščini zakon o direktnih davkih. Odbor je predložil plenumu osnutek s poročilom, naj se davek na skupne dohodke črta, ker »ni v soglasju s potrebami naših financ niti s potrebami davkoplačevalcev. Naša uprava ni dorasla za ta fini davčni instrument, ki brez dvoma predstavlja moderno davčno obliko in obdavčuje vsakega davčnega obvezanca po stanju dohodkov. Z ozirom na to je morala ta davčna oblika odpasti.« — Ker bo skupščina imela le malo časa za debato in ker bo s korupcijo in tajnimi spletkami zlepljena večina zadostna, bo zakon sprejet in z njim bo pokopana progresivnost. V besedah bo ostala, a bogatašev ne bo zadela, ker se bo merila samo od posameznih dohodkov, ne pa od skupne vsote dohodkov.

Za lažje razumevanje naj navedemo zgled: Pri mesečnih dohodkih do 800 Din znaša v naši stranki prispevek samo 2 Din, pri večjih dohodkih se progresivno stopnjuje, pri čemer se za dohodek smatra skupna vsota vseh dohodkov, tudi postranski. Državni davek pa bo omogočil razdelitev dohodkov na več vrst, na primer dohodek od zemljišča, od obrti, od hiše, od rente, od državne ali privatne službe itd. Če bi ta način uvedli tudi v stranki, bi Kristan takoj lahko vstopil vanjo. Uredil bi si dohodke tako, da bi mu zemljišče donosalo 800 Din mesečno, hiša 800 Din, razne delnice itd. tudi 800, razne tanijske bi razdelil tudi na zneske po 800 in jih morebiti razsotiral med obrti, enako s službami. Če bi imel 10 krat po 800 Din mesečnega dohodka, bi na ta način plačal 10 krat po 2 Din, torej 20 Din; ker pa v stranki tega škandaloznega principa ni, ampak se obdavčujejo skupni dohodki, bi moral plačati progresivno od skupne vsote 8000 Din dohodkov prispevek 600 Din mesečno. (Naj ne bo razžaljen, če so ti dohodki premajhni. Nismo ga hoteli podcenjevati, to je le za zgled brez ozira na dejanski stan.)

Iz tega čitatelj lahko vidi, katere davkoplačevalce skupščinski odbor misli, ko pravi, da progresija pri skupnih dohodkih je tako »fin davčni instrument«, da »ni v soglasju s potrebami davkoplačevalcev«. Kristan in podobni davkoplačevalci res ne potrebujejo takega davčnega instrumenta.

Najpreprostejši delavec lahko razume, da ni treba posebne »zrelosti« naše uprave, ampak le manj nesramnosti od strani vladajočih. Tako »izboljšanje« davčnega sistema je izropavanje malih na korist velikim, po vrhu pa še vzbuja tudi med delavstvom nesolidno kopičenje služb in iskanje raznovrstnih dohodkov, ker so manj obdavčeni, namesto da bi se vsak poprijel svojega posla

in se v tem potrudil doseči čim večje dohodke. Seveda delavcu se bo slabo izplačalo, če bo delal v več poklicih in ubil svojo zavednost, kapitalistom se pa zelo dobro izplača, če naložijo svoj in tuj kapital na več mestih. Ti ne bodo delali niti 8 ur, delavec pa si bo nakopal skrbi, da niti spati ne bo utegnil in bo prisiljen kršiti 8urnik in s tem zniževati delavske mezde ter brezposelnim odjedati kruh.

Resnično skrbi vlada na vse mogoče načine, da poveča brezposelnost in strah pred njo. Borba delavskega razreda proti temu je nujna in nikakor ni brezupna. Res je mnogo ponižanih, ki ne razumejo teh problemov, ker nimajo časa zanje. Res je pa tudi, da jim zavedni te probleme lahko raztolmačijo. Ne gre čez noč, a dejstvo je, da zavednost napreduje povsod, kjer zavedni vztrajajo.

Proti izključitvi delavstva KID iz rudarskega zavarovanja.

Glas o nameravani izključitvi delavstva Kranjske industrijske družbe iz okvirja bratovskih skladnic je med zavarovalci na mah, ne oziraje se na stranko, storil enotno misel: Zaslužena starostnega zavarovanja si ne pustimo uničiti! V nabitih prostorih Delavskega doma na Savi je dne 22. januarja 1928 zbrano delavstvo KID na javnem protestnem shodu, po izčrpnih referatih svojih zastopnikov v Bratovski skladnici, ki jim je z vso pazljivostjo in razumevanjem sledilo, dalo upravičeno duška svojemu ogorčenju: Še iz fevdalno kapitalistične stare Avstrije podedovanega in nad pol stoletja starega starostnega zavarovanja pri bratovskih skladnicah si ne pustimo odvzeti pod nobenim pogojem. Po dolgoletnem garanju in izčrpanju naših sil zahtevamo na starost od svojih skozi leta zbiranih prispevkov tudi užitka in skupnega zasiguranja. Na shodu je delavstvo pozvalo svoje zastopstvo, da ga v vsakih delavstvu škodljivih primerih nemudoma opozori na nevarnost. Sledil je sklep, da se v slučaju potrebe vsaj v enem tednu ves gorenjski proletariat ponovno zbere enoten z enotno zahtevo: Rudarskega zavarovanja v bratovskih skladnicah si ne pustimo odvzeti.

Zatem je bila sprejeta sledeča

resolucija:

Delavstvo železo-topilniškega podjetja Kranjske industrijske družbe na Jesenicah-Savi, Javorniku in Dobravi, zbrano na javnem shodu dne 22. januarja 1928 v Delavskem domu na Savi, po podanih poročilih

ugotavlja:

1.) Da merodajni faktorji v zvezi s krogi, ki so nasprotni delavskim interesom, kljub že enkratnemu protestu tega delavstva z dne 2. januarja 1927 še vedno, stremijo izločiti delavstvo iz rudarskega zavarovanja pri bratovskih skladnicah in mu s tem odvzeti vsako možnost nadaljnega zavarovanja za slučaj onemoglosti, starosti in smrti.

2.) Da bi to delavstvo, izločeno iz rudarskega zavarovanja pri bratovskih skladnicah ter priključeno splošnemu bolniškemu zavarovanju pri SUZOR-u, le izgubilo svoje že pridobljene pravice v pokojninskem zavarovanju, ki si jih je v teku let (odkar so bile leta 1866 ustanovljene bratovske skladnice) s trudom pridobilo in ki si jih ima edino z zavarovanjem pri bratovski skladnici priložnost še pridobiti.

3.) Da je kljub reakcionarnim tendencam bivša avstroogrška država z zakonom o ureditvi razmer pri bratovskih skladnicah z dne 28. julija 1889 vendar le mnogo pripomogla k razvoju teh bratovskih skladnic, katere določila so se v toku časa in po nujnih potrebah delavstva tudi dala znatno zboljšati, med tem ko se v sedanji dobi to zavarovanje krivično ter brezmišlno na škodo zavarovancev uničuje.

4.) Da je železo-topilniško podjetje Kranjske industrijske družbe kot lastniške naslednice baron Dragojin Coizovich in Ruardovih rudnikov in plavžev od leta 1873 vendarle posredno vezano z značajem rudarskega in plavžarskega podjetja, ki ima še vedno v posesti vse nekdanje rudnike, katerih sicer trenutno ne izrablja, vendar so pa kot taki še vedno priglašeni, kar se razumeva tako, da ima to podjetje še vedno namen in možnost obratovanje teh rudnikov obnoviti.

Sicer pa je značaj podjetja KID kot železo-topilniškega podjetja povsem v zvezi z rudarstvom in je zato samoočelno umevno, da si ni mogoče zakona tolmačiti tako, da bi spadali v to zavarovanje zgolj samo rudarji, t. j. one osebe, ki rudo kopljejo, temveč na vsak način tudi ono delavstvo, ki to rudo topi in predelava v plav-

žih, livarnah in topilnicah, kakor predvideva tudi čl. 36 pravilnika bratovskih skladnic z dne 1. decembra 1924.

5.) Da so merodajni faktorji v državi vendar le dolžni socialne ustanove (med katere je gotovo prištevati tudi to zavarovanje, ustanovljeno zgolj na temelju najnujnih socialnih potreb tega industrijskega delavstva) ne samo vpoštevati kot nekako običajno obstoječo ustanovo, temveč jih celo negovati in zboljšavati in to predvsem iz stališča humanitete in ker v doglednem času še ni pričakovati izvedbe splošnega zavarovanja v državi za slučaj onemoglosti in starosti in smrti, kakor se predpisuje s §§ 120 in 209 v 2. odstavku zakona o zavarovanju delavcev.

Z ozirom na gornje ugotovitve to delavstvo soglasno

protestira in zahteva:

Da naslovljeno ministrstvo vsak poskus za izločitev tega delavstva iz rudarskega zavarovanja pri bratovskih skladnicah odločno zavrne ter poskrbi, da se to zavarovanje predvsem v pogledu zavarovanja za slučaj onemoglosti, starosti in smrti tako za polnopravne člane kakor za ožje družinske pripadnike zavarovancev utrdi in zboljša tako, da bo to zavarovanje res zgrajeno na solidni podlagi ter tako polno odgovarjalo osnovnim namenom.

SANACIJA BRATOVSKIH SKLADNIC.

Danes teden objavljena resolucija jeseniškega delavstva je bila v nedeljo 22. jan. sprejeta tudi na trboveljskem shodu, ki ga je priredila trb. KDZ. Udeležba je bila še večja nego pri zadnjih volilnih shodih. Referent L. Klemenčič je številčno pokazal sliko današnjega delavskega zavarovanja. Leta 1926 je imel SUZOR okrog 908 milijonov dohodkov, to je skoraj eno desetino državnega proračuna. Za upravo pa se porabi skoraj 17% — dočim bi bilo normalno 6%. Vse ono kar dela SUZOR, bi lahko vršili OUZD in njih poslovalnice pod nadzorstvom članov še boljše. Potem bi bilo tudi mnogo lažje napraviti delavsko zavarovanje enotno in sicer tako, da vsi delavci dobijo najmanj toliko, kolikor dobe sedaj n. pr. železničarji. Dočim bi z redukcijo pravic zavarovancev pri rudarjih in železničarjih bili še rudarji in železničarji »izenačeni« z ostalimi delavci, ki niso zavarovani.

Ministrstvo za šume in rude in za socialno politiko lahko na več načinov sanirata in uredit delavsko zavarovanje, ne da bi bile prizadete pri tem že pridobljene pravice zavarovancev. Pravično je, da se vsled vojne zgubljeni penzijski fondii povrnejo iz reparacijskega fonda, ki znaša milijarde. To je en način. Tudi brezposelni fondii ležijo ne vemo kje v Beogradu. Narasli pa so že na 40 milijonov.

Ako se reducirajo pri OUZD in pri njih centrali SUZOR-u upravni stroški na normalno mero 6% z odpravo nepotrebnih ravnateljstev in referatov, bi bilo s tem prihraneno 80 do 100 milijonov letno. Teh 100 milijonov naj se dá penzijskemu fondu, ki bi v 10 letih narastel do 1000 milijonov. 10 let bi se itak ne črpal. Temu penzijskemu fondu naj se pridruži rudarski in železničarski, da bi na ta način bili storjeni prvi koraki k enotnemu starostnemu zavarovanju vseh delavcev. Na ta način bi se začelo z izvajanjem starostnega zavarovanja, ne da bi se povišali prispevki, a reducirani višji uradniki pri SUZOR-u in OUZD bi lahko našli posla pri sodiščih in drugod, saj so večinoma pravniki. Za upravljanje penzijskega fonda ni prav nobenih novih birokratičnih ustanov, ker bi dosedanji aparat penzijskega fonda za prvih 10 let, ko se še ne bi izplačevale pokojnine delavcem pri OUZD, popolnoma lahko vodil vse v evidenci. Na ta način bi se tudi začel izvajati zakon, ki predpisuje starostno zavarovanje. Bilansa OUZD bi se pa brez dvoma takoj popravila, ker bi delavci in podjetniki veliko bolj vestno plačevali prispevke, ako bi vedeli, da bodo od teh prispevkov zavarovani kolikor toliko na starost.

Toda dokler se delavstvo ne bo organiziralo in zavedlo, ni upati, da bi ministrstva se pobrigala za starostno zavarovanje, dasi jim to predpisuje zakon.

Zakoni, ki ščitijo delavce, pač veljajo samo toliko v naši reakcionarni družbi, kolikor ima delavstvo moči in zavednosti, da zahteva njihovo izvrševanje. Zatorej ne čakajmo starostnega zavarovanja in pomoči od zgoraj, od leve in desne, temveč združimo se v zavedno organizacijo, kjer si bomo starostno zavarovanje priborili.

V smislu teh izvajanj je bil sprejet dodatek k objavljeni resoluciji v št. 3 »Napreja«.

II. SKUPINA RUDARSKÉ ZADRUGE.

Poročilo o konferenci delavskih zaupnikov II. rud. skupine, ki se je vršila v Trbovljah 22. jan. 1928, za revirje Trbovlje, Zagorje in Hrastnik, s sledečim dnevnim redom:

1. razprava o pravilniku in poslovniku k zakonu o zaščiti delavcev,
2. vprašanje brezposelnih podpor rudarjem,
3. razgovor o uredbi ministra za rude in šume glede rudarskih pokojnin.

Konferenca je po zaslišanju poročila likvidacijskega odbora II. rud. skupine sklenila predložiti vsem lokalnim odborom sledeči predlog:

1. razveljavljanje sklepa o likvidaciji II. rudarske skupine,
2. letni obračun in letni proračun,
3. volitev članov načelstva,
4. razno.

Ker je stari rudarski zakon še v veljavi, je konfe-

renca mišljena, da ostanejo v veljavi tudi vse rudarske ustanove, ki so v zvezi z rudarskim zakonom.

To poročilo sporočamo v strokovnih listih vsem lokalnim odborom II. rudarske skupine s prošnjo, da zavzamejo k temu predlogu svoje stališče. V slučaju, da katerikoli lokalni odbor do 10. februaria 1928 ne bo odgovoril pismeno na ta predlog, na naslov predsednika s. Jakoba Štruka, Loke 343, Trbovlje, bo likvidacijski odbor smatral, da dotični lokalni odbor s tem predlogom soglaša.

Sv. Lovrenc n. P. (Pravica zmaguje.) Prejeli smo končno razsodbo mariborskega velikega župana, ki ni potrdil krivičnega odloka okrajnega glavarja o razveljavanju naše liste. Razpisane so bile zato ponovne volitve za soboto 28. t. m., a to »poniotoma«, in zopet je na našo pritožbo moral poseči vmes g. veliki župan ter odredil, da se bodo vršile v nedeljo 29. t. m. Pri teh volitvah bomo imeli dve skrinjici, 1. Delavska lista, 2. Združena gospodarska lista. Zato vabimo ponovno vse, ki si služijo svoj kruh z delom, naj volijo:

1. skrinjico!

Hrastnik. (K. obletnici.) Če se ne motim je bilo na dan 2. februaria 1924 ob času volitev na agitacijskem shodu v Delavskem domu v Hrastniku, ko se je takrat se naš s. Jeram med drugim dobesedno tudi tako izrazil: »Za en bataljon nas je, pa marširamo!« Takrat tudi še našemu sodruhu Malovrhu je pa zapretil rekoč: »Tudi ti, s. Malovrh, ne boš na dveh stolcih sedel, odločiti se boš moral za enega!« Kratko po tem se je pa izkazalo, da omenjena dva sodruga nista sedela več na dveh stolcih, ampak da sta že takrat bila odločena za stolček pri mizi »dobrih gospodarjev«. Bataljon pa je marširal preko teh dveh sodrugov in maršira še danes, čeprav obstreljevan od vseh strani. Delavstvo ima pa v tem slučaju zopet en zgleđ več, koliko lahko dá na fraze raznih frazarjev. Pripomniti bi bilo še tudi to, da žanje danes Jeram za svoje spoznanje že javno pohvaloval samega g. ministra n. r. A. Kristana. Na konferenci Zadrúžne lige v Trbovljah se je g. minister n. r. dobesedno takole izrazil: »Poglejte s, Jerama, on je že spoznal, on danes že dela, veliko dela na zadrúžnem polju, čeprav se je nekoč izrazil, da se ne bo nikdar vsedel k tisti mizi, pri kateri bo sedel g. Kristan.« . . .

Eden od bataljona.

Škale. Veliki župan mariborske oblasti je razveljavil volitve župana in občinskih svetovalcev, ker je SLS dobila od 17 odbornikov le 7 in Arlič 4. K volitvi župana dne 1. decembra 1927 so pa povabili svojih 8 in Arličeve 3. V nedeljo dne 22. januarja 1928 so se vršile ponovno volitve župana in občinskih svetovalcev. Sodruga Pevec je dobil 6 glasov, Oštir 9, Berliš 1, ena glasovnica je bila prazna. Pri volitvi svetovalcev sta bila izvoljena z naše liste ss. Povh in Pevec ter dva od SLS. Da se raznim hujšakem ni posrečilo nahujskati kmete proti našim sodrugom je dokaz to, da je dobil s. Povh 15 glasov, Pevec pa 9. Takoj po volitvah je izjavil župan, da ima nekaj važnega povedati. Pravi, da ima naloženih 110.000 Din v hranilnici, ter da se naj od tega zneska določi 10.000 Din za zvonove. Pri glasovanju z dviganjem rok je župan ugotovil, da se je večina izrekla za. Sodruga Pevec je zahteval poimensko glasovanje, ker nikakor ne gre, da bi denar razmetavali za tako ropotijo, medtem ko so ceste v tako slabem stanju, da bi bil potreben 5 kratni znesek za popravilo. Večina je pri poimenskem glasovanju županov predlog odklonila. Interesantno je zlasti to, da je celo predsednik cerkvenega skladnega zbora g. Ivan Arlič glasoval proti temu, da občina prispeva za zvonove. Tajnik je izjavil, da je v proračunu določenih 10.000 Din za uk in bogočastje, naši sodrugi so ugovarjali, češ, da se naj določi ta znesek za šolske potrebščine revnih otrok, ne pa za take nepotrebne stvari. Po volitvi cestnih odborov je bila seja zaključena.

Škale. V nedeljo 5. febr. 1928 se bo vršil občni zbor tukajšnje krajevne organizacije z običajnim dnevnim redom. Odbor.

Župančičeve zasluge za slovensko književnost so velike in ni mogoče mu jih kratiti, kakor ne more nihče vzeti zaslug Etbinu Kristanu, ki si jih je pridobil v boju za dviganje zavesti med slovenskimi delavci. Sodobno pa oba moža ne pomenita nič in ne razumemo, kako da se je k neokusni poluradni proslavi Župančičeve 50 letnice pridružilo tudi nekaj res kulturnih ljudi. — Če bi bil Cankar doživel svojo 50 letnico, bi ne bilo proslave. V čem ta razlika? Cankar je bil junak, Oton Župančič pa ni.

Ivo Sever: Oton Župančič. Kot prvi zvezek novo-ustanovljene, 4 krat na leto izhajajoče knjižnice za izvir-

ANTON LEČNIK, urar in draguljar
CELJE. Glavni trg.
Ima v zalogi vsakovrstne ure in dragulje,
poročne prstane itd.
TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. MIKUŠ, Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

na leposlovna in kritična dela, je izšla pravkar knjiga Ivo Sever: Oton Župančič s sledečo vsebino: Župančič v pesmi, tragediji in življenju. — O netragičnosti Župančičevih junakov. — Veronika Deseniška: tragedija ali komedija? — Kritika Župančičevih izjav o Veroniki Deseniški. — Župančič in »bodočnost«. — O slovenski kritiki. — Župančič na razpotju. — Novi vidiki. — Privedev Veronike Deseniške. — O eklekticismu. — Župančič eklektik. — Abonnement (Din 50 za dve številki) naj se pošlje na naslov: »Naša Gruda«, Zagreb, Bakačeva 3, ki razpošilja knjigo počenši s četrtkom.

Gosarijevi pravilniki so že izšli v knjižici, ki velja 3 Din. Naročite takoj, vrednost pošljete lahko tudi v znakmah, Za poštnino 25 par več. Vsak delavec mora poznati delavske uredbe.

OBRAMBNI SKLAD.

Zadnji izkaz 31. dec. 1927 15.534 Din 90 p. **Nabiralna pola št. 213, nabral s. Fr. Blatnik II. v Mežici:** Jožef Grauf 30 Din; Rudolf Praper 25; Franc Vrtačnik, 12 in 13 je 25; Robert Lamprecht, 12 in 12 je 24, Dominik Gregori, 2 krat 5 je 10, Peter Hacc, 18.50 in 6 je 24.50, Luka Grauf 9, Zbirka v Heleni 170, 18. decembra na shodu v Črni 54, Matevž Stravnik 5; Franc Polajner 20; Simon Jop 8; Luka Grauf 21; Neimenovan 47, 22 Din. **Nabiralna pola št. 218, nabral s. Peter Hacc v Mežici:** Peter Hacc II 5 Din; Ivan Nedved 2; Dragotin Juvanovič 2; Anton Brešer 2; Ludvik Ačko 1.50 in 4 je 5.50; Franc Vrtačnik 2.50; Jurij Libnik 5; Tomaž Kočevar 5; Luka Grauf 2; Franc Polajner 10; Maks Homer 2; Simon Vrznik 4; Ivan Vrznik 4; Ivan Nedved 10; Pavl Grabner 5; Peter Hacc 5; Simon Jop 10; Lovrenc Čegovnik 2; Anton Jamnik 4 Din. Skupaj 16.069 Din 40 p.

27. januarja — 2400 izvodov.

Ako piješ „BUDDHA“ čaj, uživaš že na zemlji raj!



Najboljši šivalni strojin kolo je edino le

GRITZNER in ADLER
za dom, obrt in industrijo v vseh opremah.
Istotam pietlni stroj DUBIED.

Pouk v vezenju brezplačen. — 15 letna garancija.
Popravila se sprejmejo.
Nizke cene, tudi na obroke.
JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

IŠČEJO SE v vseh mestih OSEBE

za upravitelje filiale. Specialno znanje, skladišče ali poslovni kapital ni potreben. Korespondenca nemška in francoska. Mesečni dohodki okoli 150 — 250 dolarjev. Ponudbe na Novelty Company. Ana Paulownastraat 58 B, Haag (Holland).

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robcil, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, bryve edino le pri trvdki

Josip Petelinc, Ljubljana,
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najnižje cene! Na veliko in malo.

Naročajte in širite „Naprej“!